

ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่
กรณีศึกษา: เขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

ชนนาถ วิสมิตนันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2546

ISBN 974-04-3795-8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ กรณีศึกษา: เขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ (COMMUNITY POTENTIALITY IN HEALTHY CITY DEVELOPMENT CASE STUDY: UTTARADIT MUANG MUNICIPALITY, UTTARADIT PROVINCE)

ชนนาถ วิสมิตนันท์ 4337247 ENRD/M

วท.ม.(การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ลัดดาวัลย์ ทองนพ, M.P.H., วิมุติ ประเสริฐพันธ์, Ph.D., สัญชัย สุทธิพันธ์วิหาร, วท.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ ซึ่งศึกษาจากองค์ประกอบทั้ง 6 ด้านคือ 1) โครงสร้างพื้นฐาน 2) สภาพทางสังคม 3) สภาพทางเศรษฐกิจ 4) สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม 5) เมืองน่าอยู่และการดำเนินงาน โครงการเมืองอุดรดิตถ์น่าอยู่ และ 6) การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 361 ครัวเรือนจากทั้งหมด 3,581 ครัวเรือน โดยคำนวณจากสูตร Taro Yamanae จำนวน 23 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชน บุคลากรของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 31 ท่าน และการสำรวจสภาพพื้นที่ศึกษาแต่ละชุมชน ประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสถิติ (SPSS for windows) สถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีพรรณนาโวหาร (Descriptive) อธิบายรายละเอียด

ผลการศึกษาในเชิงปริมาณพบว่า ศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 23 ชุมชน โดยที่องค์ประกอบทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง :ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยที่บุคลากรจากหน่วยงานทางเทศบาล ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเห็นว่าชุมชนในเขตเทศบาลมีศักยภาพในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่อยู่ในระดับสูง ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ประชาชนยังประเมินตนเองว่าไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานเมืองน่าอยู่ รวมถึงการให้บริการด้านสาธารณสุข ปลอดภัยของสำนักงานเทศบาลยังไม่เป็นที่น่าพอใจของประชาชนในชุมชนเนื่องจากระดับศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่อยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้บริหาร โครงการก็มีความเห็นว่าประชาชนในแต่ละชุมชนมีศักยภาพอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาครั้งนี้คือ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเมืองอุดรดิตถ์น่าอยู่ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาเพื่อให้ได้โครงการที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด และเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ควรปรับปรุงการให้บริการทางกายภาพด้วย สำหรับประชาชนในชุมชนควรมีความตระหนัก เห็นความสำคัญ และให้ความสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ เพื่อปรับปรุง แก้ปัญหา และพัฒนาชุมชนของตนให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ : ศักยภาพของชุมชน / เมืองน่าอยู่ / เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์

291 หน้า, ISBN 974-04-3795-8

COMMUNITY POTENTIALITY IN HEALTHY CITY DEVELOPMENT CASE STUDY: UTTARADIT MUANG MUNICIPALITY, UTTARADIT PROVINCE

CHONANART WISAMITANANT 4337247 ENRD/M

M.Sc.(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNIYY AND RURAL DEVELOPMENT)

THESIS ADVISOR: LADDAWAN THONG-NOP, M.P.H., VIMUT PRASERTPUNT, Ph.D., SANCHAI SUTIPANWIHAN, M.Sc.

ABSTRACT

The objective of this study was to study the community potentiality level in the Healthy City Development Project based on 6 sectors as follows: 1) Infrastructure availability, 2) Social Status, 3) Economic Status, 4) Environmental Situation, 5) The implementation of Uttaradit Healthy City Project and, 6) community participation. The study utilized both quantitative and qualitative methods. Quantitative data were collected by using questionnaires interviewing 361 households from an overall 3,581 households in 23 communities that had been calculated from the Taro Yamane Formula. In addition, qualitative data were collected from 31 key informants: local leaders, Uttaradit Muang municipality officers and concerned people by in-depth interview including observation and a survey of the study area. Quantitative analysis was done by the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows; using Statistics as Frequencies, Percentage, Arithmetic Mean, Standard Deviation, Minimum and Maximum. Qualitative data were analyzed by descriptive presentation.

The study indicated that the community potentiality in Healthy City development was at a moderate level as well as the level of all structures. On the other hand, it was found that most of the key informants' opinions about community potentiality was at a high level. It showed that the community, through self-evaluation, expressed that they are not quite ready for the Healthy City Development Project and are not satisfied with the infrastructure service while the related project offices held contrary opinions.

The recommendations arising from this study are: 1) concerned departments of Uttaradit Healthy City Project should promote and support the people to participate in developing a plan which meets their needs and Muang municipality should improve its physical infrastructure services; 2) community people should have awareness of, perception and pay attention to all departments' project information to develop their own sustainable Healthy City.

KEY WORDS: COMMUNITY POTENTIALITY / HEALTHY CITY /
UTTARADIT MUANG MUNICIPALITY

291 P. ISBN 974-04-3795-8